

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ג' שבט תש"פ | דף היומי בבלי: ברכות כו.

דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תנ"ג עד סעיף ב'.

מוסרי: שמירת הלשון - שער התורה פרק ז' 'ובאמת הוצאת' עד פרק ז' 'ולפעמים זוכה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק א משנה ט עד פרק א משנה יד

הכומר שחזר אל הסטנדר | "פתאום אני מבחין שהאורח שלי חיוור לגמרי" | רב השכונה ירד לרחוב
והפך את חבית הגעלת הכלים על כל תכולתה... | זהירות - אל תהפכו מצוה לסגולה! | 1815

על דא ועל הא

**כמה מתלמידיי השתתפו במעמד הסיום והתרגשו מאוד...
וההתרגשות הזו לא נמוגה והלכה כלעומת שבאה. היא פעלה...
זו העדות ששמחת חגיגות סיומי הש"ס - שמחה אמיתית
היא, שמחה שמדביקה את משתתפיה באהבת התורה...**

"הדרן עלך תלמוד בבלי" - המשפט הקצר שאורכו יותר משבע שנים!

היומי, נכוו מלהבות הצהלה ומאש השמחה. טעמו הערב של המשפט 'הדרן עלך...' גירה אותם ומיצי תאוות התורה שלהם החלו לפעול ביתר שאת, והם החליטו שבפעם הבאה הם ירקדו בצד המסיימים ולא רק בצד המשתתפים...

זכיתי ללמד בישיבת 'אהבת אהרן' לבעלי תשובה. כמה מתלמידיי השתתפו במעמד הסיום והתרגשו מאוד, לא מהמוזיקה ואף לא מההפקה יוצאת הדופן שהיתה שם. הם התרגשו מריכוז שמנה וסלתה של בני התורה שהתקבצו שם כדי לכבד את התורה ולשמוח בעמלה וביגיעתה... הם התרגשו מזקני הדור שיצאו אל העם בקור ובגשם והקרינו מאהבתם ללומדי התורה... הם התרגשו מדברי התורה חוצבי הלהבות שנאמרו שם בשבחה של תורה... הם התרגשו ממראה יושבי הבמה, חתני 'קנין ש"ס' שע"י ארגון 'דרשו', כשלפניהם סטנדרים וספרים פתוחים, כי הם הרי לא מסוגלים להיפרד מאוצר חייהם ומתמצית דמם גם ביום חגם, כשהם ששים ושמחים בעמלם...

וההתרגשות הזו פעלה, היא לא נמוגה והלכה כלעומת שבאה. אהבת התורה - שגם כך בוערת בקרבם - התעצמה עוד יותר והם

הרב ישראל ליוש

"הדרן עלך תלמוד בבלי"... נשמע קולו המתרגש של המסיים, משפט קצר שאורכו יותר משבע שנים! משפט מתוק שנאמר בגיל וברעדה, בתום מסע עקבי שהחל לפני שמיטה, יום אחר יום, דף ועוד דף, מסכתות וסדרים...

"הדרן עלך תלמוד בבלי"... האות ניתן והשמחה פרצה, כל הקהל ללא יוצא מן הכלל, גדולי תורה ואדמו"רים, רבנים, ראשי ישיבות וכל עמך בית ישראל שילבו זרועות ורקדו לכבודה של תורה, איש לא יכול היה להישאר לשבת, שמחת התורה דבקה בכלם והם פיזו וכרכרו בכל עוז לפני ה', לכבוד תורתו ולתפארת לומדיה...

"הדרן עלך תלמוד בבלי"... המשפט שציין עבור רבים מהרוקדים את סיום לימוד הש"ס, ועבור המובחרים שבהם, חברי 'דרשו', עמידה איתנה בכור המבחנים - היה עבור רבים אחרים משפט פתיחה, קו זינוק למסע בן שבע שנים שבתומם גם הם יזכו למלמל את המשפט המרטיט "הדרן עלך תלמוד בבלי"...

משתתפי חגיגות סיומי הש"ס אשר עדיין לא זכו ללמוד דף

אך יש בה תוכן ועומק רב. כי כשם שב'שמחת בית השואבה' שאבו רוח הקודש, משום ש'אין רוח הקודש שורה אלא מתוך שמחה', כך בשמחה של תורה שואבים סיעתא דשמיא להצלחה בלימוד התורה. כי כאשר נותן התורה רואה ששמחים עם מתנתו, מעריכים ומכבדים אותה, הוא מעניק אותה שוב ושוב, באיכות ובכמות...

ימי חגיגות סיומי הש"ס הלא הם ימי יקרא דאורייתא. כבוד התורה בפסגות, קרן התורה מונפת בראש כל חוצות, וסייעתא דשמיא לתורה מושפעת מהיכלות. נשכיל לשמר בליבנו אוירה קדושה זו, נשאב מהשפעותיה הנשגבות, שתהיה אהבת התורה חקוקה בלבבות, אנחנו וצאצאינו לדורי דורות.

קיבלו על עצמם להיות חלק מהמסיבה התורנית הזו... אחד מהם החליט לסיים לכל הפחות מסכת ברכות, השני החליט להוסיף על לימודיו מסכת נוספת בימי שישי ושבת, והשלישי החליט לא ליותר ולסיים את המסכת הנלמדת בישיבה...

זו העדות ששמחת חגיגות סיומי הש"ס, שמחה אמיתית היא, שמחה שמדביקה את משתתפיה באהבת התורה, שמחה שמשאירה בפי חוגגיה טעם מתיקות התורה ומקרינה מהודה על הצוהלים, להתבונן ולהעמיק במהותה של השמחה, ולשאוף להיות חלק ממנה ולא רק מצופיה...

"סיומי הש"ס' נהיו כמו 'שמחת בית השואבה' - שח לי יהודי. "אין בית כנסת שלא חוגג סיום הש"ס...". זו היתה אמירה סתמית,

פרשת השבוע

מקורבי ה'נודע ביהודה' שבו וסיפרו לו, כי אותו כומר נוהג מדי יום לשבת מול חלון מסוים. כאשר חלף ה'נודע ביהודה' בכוונה ליד אותו מקום, הקדים לו הכומר שלום בהכנעה, ואז שלח ה'נודע ביהודה' להודיע לו כי הוא מעוניין לפגוש אותו...

הכומר שישב אל הסטנדר

ביהודה בכוונה ליד אותו מקום, הקדים לו הכומר שלום בהכנעה, ואז ביקש הנודע ביהודה להודיע לו שהוא מעוניין לפגוש אותו. במהלך הפגישה התוודה הכומר וסיפר: התדרדרתי החלה בחג הפסח. סעדתי אצל בעל הבית אחד, ובמהלך הסעודה התעוררה שאלה חמורה של חמץ על המאכל. שיגר אותי בעה"ב עם השאלה אליכם. באותה שעה הצעתם בפני את כל השיטות והספקות הנוגעים להלכה זו, ואמרתם שמצד הדין היו יכולים לצדד להקל, אך מכל מקום מחמת חומרא דחמץ יש לשרוף הכל. ומכיוון שהמאכל היה חביב עלי, יצאתי ואכלתי אותו. לאחר שכבר נכשלתי בעבירה זו, המשכתי לעבירות נוספות, עד שהגעתי להיכן שאני.

מצומרר התחנן אליו ה'נודע ביהודה' שיתבונן בדרכו של היצר הרע, שעל מנת להכשילו הגדיל את העבירה הראשונה בעיניו, בו בזמן שמצד עיקר הדין הרי לא נכשל באכילת חמץ כלל. אך זו דרכו של היצר, להגדיל את העברות בעיני מי שעבר עליהן, כדי לייאשו מן העתיד.

והכומר שב לסטנדר!

"ראו כי רעה נגד פניכם", מזהיר פרעה-יצר הרע. כי כן דרכו - להפחיד, לייאש ולהפוך זבוב לפיל. אך גם 'דם הריגה' יכול להתהפך בסייעתא דשמיא ל'דם מילה'.

(הרב רפאל ברליון מוסף שב"ק בא תשע"ג)

ראו כי רעה נגד פניכם (שמות י' י')

באגרותיו מצטט מרן הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל את הלשון המיוחס להרמב"ם, שכתב לבנו באגרת המוסר: "ויש לך בני לדעת, כי פרעה מלך מצרים הוא יצר הרע באמת". וממשיך הגר"י וכותב: "נמצא, כי הפרשיות האלו - שמות וארא בא בשלח, הם לימודים לדעת דרכי יצר הרע" (מכתב כ').

בפרשתנו מופיע אחד מהלימודים הללו, כאשר פרעה מזהיר את בני ישראל "ראו כי רעה נגד פניכם" (י' י'), ועי' רש"י, שפרעה הזהירם מאותו כוכב ששמו 'רעה' שעולה לקראת ישראל במדבר "והוא סימן דם והריגה", אבל הקב"ה הפך את דם ההריגה לדם מילה.

במשפחתו של הגה"צ רבי הלל ליכטנשטיין זצ"ל אב"ד קראסנא מקובל היה סיפור מימות ה'נודע ביהודה' (כך סיפר לו אביו הגה"צ רבי ברוך בענדיט זצ"ל, בספר 'כוונת הלב', מובא ב'אוצרות צדיקי וגאוני הדורות' - חג הפסח):

אחד מתלמידי ה'נודע ביהודה' יצא לתרבות רעה עד שהשתמד רח"ל והפך לכומר. ה'נודע ביהודה' הצטער מאוד על הענין וביקש ממקורביו לחקור היכן ניתן לפגוש את התלמיד שסרח (לאחר שקבע לעצמו סימן, שרק אם התלמיד יהיה הראשון שידרוש בשלום רבו, יש סיכוי להשפיע עליו). מקורביו שבו וסיפרו שהכומר נוהג מדי יום לשבת מול חלון מסוים. כאשר חלף ה'נודע

היכן רמוזים שמות האבות הקדושים בתפילות שתקנו?

ברכות דף כז

"איתמר, רבי יוסי ברבי חנינא אמר: תפלות אבות תקנום"

שהרי התורה מזכירה את שוב את השם יעקב גם לאחר הפסוק "לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך", למען ידעו כי תפילת ערבית מידו היא לנו. ומוסיף הגאון ואומר, שזהו ההבדל בין שינוי שמו של יעקב לשינוי שמו של אברהם, שאצל אברהם נאמר "והיה שמך אברהם", וכבר מצינו בספרי שכל מקום שנאמר 'והיה' - מיד הוא, ובמקום שנאמר 'יהיה' היינו לאחר זמן. וזהו הסבר דברי הגמרא שם בהבדל בין אברהם ויעקב לגבי השימוש בשם הקודם.

מובא בשם הגאון מוילנא, שבשמות האבות הקדושים מרומזות התפילות שתקנו: האות השניה משמו של אברהם היא ב', לרמז על תפילת בוקר שהתקין. האות השניה משמו של יצחק היא צ', לרמז על תפילת הצהריים שהתקין, הלא היא תפילת מנחה; והאות השניה משמו של יעקב היא ע', לרמז על תפילת ערב שהתקין, הלא היא ערבית. ולכן, מוסיף הגאון ואומר, לא נשתנה שמו של יעקב אבינו לגמרי, וכמו שאמרו בגמרא לעיל (יג.) שלא נשתנה שמו לגמרי,

סגולות וישועות

"לאחר שנים, כשלמדנו בכולל הלכות מזוזה, נתקלתי יום אחד בדברי ה'גינת ורדים' המובאים בגיליון מהרש"א בסימן רפ"ט סעיף ב' - והזדעזתי עד עמקי נשמת..."

"לא להפוך מצוה לסגולה!" - הרב שלמה לוינשטיין שליט"א בסיפור אישי מצמרר

יגלה התלהבות מיוחדת. אבל אם למשל יאמרו לו להביא עין של לטאה מדרום אפריקה, ודווקא לטאה שנולדה שליטת, ולערבב את העין במיץ של צפרדעים שהובאו במיוחד מצפון אמריקה, ולהמתין שלושה חודשים ואח"כ למרוח את התערובת... אה, זה באמת נשמע סגולה שעובדת... "אנו, האמונים על קיום התורה ושמירת מצוותיה, צריכים לדעת שאין לך סגולה גדולה יותר מקיום המצוות כהלכתן. 'והייתם לי סגולה' - זו הסגולה הכי גדולה והכי יעילה מכל הסגולות שבעולם. יש כאלו הפונים ל'באבות', פועלי ישועות' למיניהם, מתוך מחשבה ש'אם לא יועיל לא יזיק' - וזו טעות. בעניין זה סופר על אברך אחד שנכנס למעונו של מרן הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל ואמר לו שהוא רוצה לעשות שילוח הקן כי זו סגולה לבנים. הניף מרן זצ"ל את ידיו וקבע בפסקנות: 'סגולה!?! הלא זאת מצווה!'"

סגולות רבות, שמירות וישועות נכרכו במצוות מזוזה. רבות מסופר על רבותינו גדולי ישראל לדורותם ז"ע, ואף בימינו אנו, שידעו להצביע במפורש על חסרון-מה הקיים במזוזה, ובעקבות תיקונה כהלכתה הגיעה ובאה הישועה. באותה מידה, התכונות הסגוליות הללו הביאו בכנפיהם תופעות רחבות היקף של 'סגידה' לתשמישי קדושה כאלו ואחרים כמקור לשמירה והצלה, כמזור למחלה ומגיפה, או כצינורות לריבוי שפע ברכה. תופעות אלו, המצויות בעיקר במגזר הכללי, מביאות בכנפיהן רפיון כללי בשמירת המצוות, וכך התריע המגיד מישרים רבי שלמה לוינשטיין שליט"א על 'אופנת הסגולות' החדשה שנפוצה בדור האחרון, שבגללן מתערערת שמירת המצוות כראוי. "לצערנו הרב, אם יש לאדם בעיה כל שהיא ויאמרו לו שכסגולה לפתרון הבעיה עליו לקיים מצוה מסוימת, הוא לא

בטפח הסמוך לחוץ, וכתב הש"ך שם ס"ק ב שני טעמים לכך: א. כדי שיפגע במזוזה מיד כשהוא בא מהרחוב; ב. כדי שתשמור המזוזה את כל הבית שבפנים מהמזיקים. כלומר, אם ישים את המזוזה ליד הדלת, הרי שאת עובי הפתח המזוזה לא תשמור. וב'גליון מהרש"א' לרבי שלמה איגר הוסיף בשם תשובות 'גינת וורדים' על דברי הש"ך 'כדי שתשמור', וז"ל: 'בעושה אותה משום מצוה רשאי לחשוב שבשכר המצוה ישמרהו ה', אבל העושה רק לכוונת שימור - אין לו שמירה אלא סכין היא בעיניו!

"כשראיתי זאת" - סיפר רבי שלמה לוינשטיין שליט"א - "הזדעזעתי עד עמקי נשמת. אנחנו חשבנו שהמזוזה שומרת, ולשם כך הרי שמנו אותה למראשותיו של אבי החולה, והנה מתברר מפורשות ששימוש כזה הוא ח"ו בבחינת 'סכין הוא בעיניו'. חושבים ש'אם לא יועיל לא יזיק' - אך זה בהחלט עלול להזיק, ה' ישמרנו" ('ומתוק האור').

(מתוך מאמרו של הרב בנימין כהן, 'המבשר תורני' בא תשע"ג)

בעניין זה סיפר הרב לוינשטיין שליט"א סיפור אישי: "בהיותי בחור צעיר כבן שמונה עשרה, אבי היה חולה לב במצב קשה. הרופאים אמרו שמבחינתם אין מה לעשות, צריכים להחליף לו לב. אבל אי אפשר. נשאר רק להתפלל. מה עושים? אחי לקח אותו לצדיקים לקבל ברכות. נכנס אתו לצדיק אחד, והוא הורה לאבי שייקח את הספר הקדוש 'רויאל המלאך' וישים בכיס, וגם מזוזה כשרה יכניס לכיס, ושני הדברים יחד ישמרו עליו. וכך אבי עשה.

"בינתיים החמיר מצבו, וכששכב על ערש דווי בשעותיו האחרונות, אנחנו ילדיו המסורים לקחנו את אותה מזוזה כשרה והנחנו אותה ליד הכרית שלמראשותיו שתשמור עליו. אחרי כמה שעות הוא נפטר.

"עברו שנים, והנה ביום אחד בעת שלמדנו בכולל את הלכות מזוזה, הגעתי להלכה בשולחן ערוך יורה דעה סימן רפט ס"ב, האומרת כי מקום קביעתה של המזוזה הוא בתוך חלל של הפתח

יהלומים מגדולי ישראל

"פתאום אני מבחין שהוא חיזור לגמרי, מביט לכיוון מרן ראש הישיבה ונראה כמו אחד שפגש איזה מלאך שלא רוצים לפגוש, והוא ממלמל באידיש: 'כל-כך גדול, כל-כך גדול...' ואז הוא אומר לי: תעזוב אותי, מי יכול לגשת אליו?"

הסוחר הזקן שחשש לפגוש את חבר ילדותו שהפך לגדול בישראל

ניחא. אפשר לסבול אותם. אבל 'שערי תשובה' לא הייתי ממליץ לך ללמוד, הוא מראה לאדם את כל הגיהנום בעיניו... כפי הנראה הוא גם קיים את העצה של עצמו, ולכן עזב את הלימוד... אבל אני ממליץ לכם דוקא ללמוד את הספר 'שערי תשובה', כי בעולם הבא רבנו יונה יושב בשערי גן עדן ומחליט מי יכנס ומי לא. עכ"פ, חזרנו לישיבה לאחר קבלת שבת, ומרן ראש הישיבה רבי אהרן זצ"ל ישב במזרח עם גמרא גדולה, מוקף תלמידים, ומראהו היה כמלאך אלוקים. פניתי אל האורח שלי ואמרתי לו: נו, בוא וניגש אל מרן ראש הישיבה.

ופתאום אני מבחין שהוא חיזור לגמרי, מביט לכיוון מרן ראש הישיבה ונראה כמו אחד שפגש איזה מלאך שלא רוצים לפגוש, והוא ממלמל בידיש: "כל כך גדול, כל כך גדול, כל כך גדול..." ואז הוא אומר לי: "תעזוב אותי, מי יכול לגשת אליו?" במוצאי שבת רשמתי בפנקסי, שזכיתי לראות איך יראה לעתיד לבוא כשכל אחד נכווה מחופתו של חברו...

(הרב א' חפץ מוסף שב"ק בא תשע"ד)

שח הגה"צ רבי שלמה ברעוודא זצ"ל באחת מדרשותיו: בזמן שלמדתי אצל מרן הגאון רבי אהרן קוטלר זצוק"ל, הגיע אלי יום אחד מכתב ממשפחתי, שיהודי זקן שלמד עם רבי אהרון קוטלר בילדותו, והוא גם קצת קרוב משפחתנו, אבל הוא לא המשיך ללמוד אלא פנה למסחר - רוצה לבקר בישיבה, אז אם אוכל להתלוות אליו ולארח אותו.

הוא הגיע ביום שישי בצהריים, והיה מדובר שנפגש ליד הישיבה לפני קבלת שבת. נפגשתי עמו, והוא אמר לי: "בא ונטייל". הוא הרי בא בשביל האוויר הצח... תוך כדי שאנחנו מטיילים, הוא מספר לי איך שהיה חבר של רבי אהרן זצ"ל כשהיו ילדים, ואיך שהוא מכיר אותו וכו' וכו'.

אח"כ הוא שואל אותי: "איזה ספרי מוסר לומדים בישיבה? ועניתי לו: את הספרים המקובלים, דהיינו 'חובות הלבבות', 'מסילת ישרים' ו'שערי תשובה' לרבנו יונה. אז הוא פותח את פיו ואומר לי כך, כמעשה 'מבין': 'חובות הלבבות ומסילת ישרים,

**פעם בערב פסח באו וסיפרו לו כי מארגני 'הגעלת כלים'
ברחוב למטה, שפכו לתוך החבית מי סבון כדי שיהיה
בהם קצף וכך ייראו רותחים כדבעי. מיד כששמע זאת, רץ
רבנו למטה ובהינף יד הפך את כל החבית על תכולתה...**

ליומא דהילולא של הגאון הגדול רבי יעקב ישעיי' בלויא זצ"ל חבר בד"ץ העדה החרדית

וזוהי אחריות כבדה, אך רבנו בשלו: "יש זמן רב עד פסח הבא, לך ללמוד את ההלכות, וכל דבר קשה בוא אלי ואיישב לך אותו". האברך חשב שזוהי הוראת שעה והמשיך הלאה בסדריו. והנה לפני חנוכה הוא מקבל שיחת טלפון מרבנו, ששואל אותו מבעד לאפרכסת: "איפה אתה אוחז בהלכות הגעלת כלים?"... הלה שראה שמדובר כאן בעסק רציני, התיישב ללמוד את ההלכות היטב, ומשך שנים רבות התעסק בהגעלת כלים בשכונת פאג". אף בנושאים הנוגעים למסורת אבות, אותה הנחיל לבניו וצאצאיו הרבים בלע"ה, עמד בכל תוקף ליישמם ולקיימם בכל תוקף. אחד מתלמידיו מספר אנקדוטה מעניינת על דקדוקו הרב במנהגי ירושלים: פעם חזר בערב שבת משהות של כמה ימים מחוץ לירושלים, והבחין כי שכח את הקפטן השבתי בעיר אחרת, ובביתו לא היה לו קפטן אחר. מה עשה, דפק על דלת שכנו ושאל האם יש לו קפטן להשאל לו לשבת זו. נענה השכן ואמר שיש לו רק קפטן אחד, אותו הוא לובש בשבת.

אמר לו רבנו: ראה נא שכני היקר. אתה, אם תלף בשבת אחת בלי קפטן לא יוכר הדבר ולא יבחינו בו. אולם אני, אם אלך בלי הקפטן עוד יתלו בי בוקי סריקי... ולכן אנא השאל לי את הקפטן לשבת זו.

כך גם היה בשאר מנהגי ירושלים. פעם הוזמן לשמחת שבע ברכות אצל אחד מגדולי האדמו"רים שהיה לו קשר עמו, ואמר למזמין כי רק אם לא תהיה שם תזמורת יוכל להופיע בשמחה. הלה הבטיח כי אכן כן יהיה. ומספר אחד מנכדיו: זכיתי ללוותו לאותה שמחת 'שבע ברכות'. טרם נכנס ביקשני לברר אם אכן אין שם תזמורת. ובדיוק היה זה בעת שאחד עמד ונאם בפני הציבור, כך שלא נשמע קול זמרה, והוא נכנס והתיישב על מקומו. אולם כעבור דקות ספורות החל האורגן לנגן, או אז קם ממקומו - לפליאת המארח על קוצר ישיבתו - ויצא מן המקום, יען היה הדבר נוגד את מסורת מנהגי ירושלים שקיבלו עליהם ועל זרעם. (מתוך מאמרו של הרב יוסף מאיר האס, 'המבשר תורני' בא תשע"ד)

מגדולי ירושלים של מעלה היה הגאון הגדול רבי יעקב ישעיי' בלויא זצ"ל, חבר בד"ץ העדה החרדית ומחבר ספרי הלכה חשובים ביותר המהווים נר לרגלם של המוני בית ישראל. ירא שמים עצום היה רבנו, ותמיד עמד כצוק איתן ללא חת בזהירותו מפני כל נדנדוד ספק בהלכה.

סיפר תלמידו ונאמן ביתו הרה"ג רבי נפתלי צבי פלדמן שליט"א (בשיחה עם הרב יוסף מאיר האס מ'המבשר תורני'): כאשר עסק רבנו לפרנסתו כפקיד בבנק, בשנת תשל"ד בעת מלחמה הכריחו אותו לבא אל הבנק בימי חוה"מ סוכות, והלך בלית ברירה, אולם החליט שלא יעשה שם שום פעולה הנוגדת את ההלכה. והנה אל הבנק נכנס יהודי יר"ש ובידו חבילת צ'קים להפקדה. רבנו לקחם מידו וראה כי כל התאריכים על הצ'קים הם מלפני החג.

שאל רבנו את היהודי - "וכי מה לך כי המתנת עד עתה?" אמר לו האיש: עכשיו יש לי זמן פנוי, בימי חול המועד, ואמרתם להפקידם עתה". אמר לו רבנו: "איני יכול לתת לך שירות זה, כי 'כיוון מלאכתו למועד' הוא איסור". ושלחו לביתו. כך היה גם עם עוד שניים מאלו שנכנסו לבנק, כשראה המנהל את התנהלות הדברים, ניגש אל רבנו ואמר לו: "לך לך לביתך ותחזור אחרי ימי המועד".

עוד סיפרו תלמידיו: פעם בימי ערב פסח מישהו בא להודיעו שברחוב למטה עומדים אנשים ריקים שעושים 'הגעלת כלים', וכשראו שהמים לא רותחים דיים - שפכו לתוך החבית מי סבון, כדי שיהיה בהם קצף, והבאים להגעיל כליהם יחשבו שאכן המים רותחים כדבעי. מיד כששמע זאת רבנו רץ למטה, ובהינף יד הפך את כל החבית על תכולתה, וכל המים נשפכו על הכביש. אח"כ גער בהם בהוסיפו להזהיר אותם שלא יעזו להתקרב עוד למקום הזה.

ליד הכביש עמד אברך והביט בכל הנעשה. רבנו ניגש אליו וקבע לו עובדה: "בשנה הבאה אני רוצה שאתה תטפל בהגעלת הכלים". האברך ניסה להתחמק באומרו שאינו יודע את ההלכות

"אם כותב, ובשעת הכתיבה אינו לבוש כראוי ושומע 'טייעפ רעקודר' - אין לו את הסגולה להכניס קדושה וטהרה בתפילין"

מתי מועילה מצוות תפילין לסגולה המובאת בחז"ל "מובטח לא שלא יחטא"?

הסופר. שאם כותב, ובשעת הכתיבה אינו לבוש כראוי, ושומע 'טייעפ רעקודר' - אין לו את הסגולה להכניס קדושה וטהרה לאותם תפילין, עד שיציל את הלבוש בהם מן החטא. ורק הסופר שכותב בקדושה ובטהרה ובכוונה לשמה, ומרכז כל כוחות נפשו בשעת כתיבה - הוא יכול להכניס אותה קדושה וסגולה שיכולה להציל מן החטא. ועל כן, לא די במה שלומדים צורת האותיות, העיקר שיכתוב הסופר בקדושה ובטהרה, כדי שיתנו את סגולתן. (הרב בנימין כהן, 'המבשר תורני' בא תשע"ג)

בדברים שנשא פעם בכינוס של ארגון 'משמרת סתם', אמר מרן בעל 'שבט הלוי' זצ"ל: הסגולה של מצוות תפילין, מבואר בחז"ל: "מובטח לו שלא יחטא". שואלים גדולי האחרונים: הרי בעוה"ר רואים אנו אנשים שיש להם תפילין ומזוזות, וכשבודקים אותם אף מוצאים שהם כשרים ואפילו כתובים באותיות מהודרות - אם כן מדוע אין להם את הסגולה להציל בעליהן מן החטא? והתירוץ לזה הוא פשוט: התפילין הללו לא נכתבו בקדושה ובטהרה. הקדושה באה רק מצד הכוונה והצורה שבה כותב

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרנק** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2/3-4

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

חדש

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2/6

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

חדש

הר"ר **יחיאל גולדברג** הי"ד
עדכונים על סיום השי"ס • עברית/אידיש

שלוחה 6

חדש

הרב **יוסף מגנוז** שליט"א
הדף היומי בבלי • צרפתית

שלוחה 2/5

חדש

שידורים חוזרים
ממעמדי סיום השי"ס
ומאירועי דרשו

שלוחה 5

חדש

הר"ר **יחיאל גולדברג** הי"ד
הפוחת בכל יום - באידיש

שלוחה 3/2

הר"ר **אברהם פוקס** הי"ד
הפוחת בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3/1

הר"ר **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ד
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר לחולי 'צליאק' לאכול מצת שיבולת שועל בפסח?

שמצה ממין אחר הנאפית בתהליך זה מחמיצה. ונחלקו בנוגע לחולה 'צליאק' (= רגישות כרונית למרכיב ה'גלוטן' שבחיטה): יש אומרים שאינו רשאי להקל בכך, ואם אין סכנה בדבר, יאכל 'כזית' אחד ממצת חיטה, כדי לקיים את המצוה; אך יש אומרים שלמרות כי ראוי שיקיים את המצוה במצת חיטה, רשאי הוא לאכול מצות ממין אחר כרצונו.

[שו"ע תנג, א, ומשנ"ב א-ב; ביאורים ומוספים דרשו, 1-2; וראה שם, 5]

את מצות אכילת מצה בליל הסדר, ניתן לקיים במצה העשויה מחמשת מיני הדגן: חיטה, שעורה, כוסמין, שבולת שועל ושיפון. אולם, לכתחילה יש לקיימה במצת חיטה, משום שטעם החיטה הוא החביב ביותר על האדם, ויש בכך 'הידור מצוה'; ומשום ש'חמוצה' של החיטה איטי משל יתר המינים.

וכתבו הפוסקים שלמעשה אין לאכול מצה שלא ממין חיטים, משום שתהליך אפיית המצה הידוע לנו, מתאים לחיטים, ויתכן

מדוע נוהגים בני אשכנז שלא לאכול קטניות בפסח?

תבואה בקטניות, וקשה להפרידם. 2. ישנם קמחים ולחמים המיוצרים מקטניות, ואם נתיר לאוכלם בפסח, יש לחשוש שיהיו כאלו אשר יטעו ויתירו לעצמם גם קמח ולחמים העשויים מדגן, שהם חמץ. 3. ישנם מיני חיטה אשר בשנים שבהן גידול התבואה אינו תקין נראים גרגיריהם כקטניות, ועל מנת למנוע בלבול ביניהם, אסרו את כל מיני הקטניות.

[שו"ע תנג, א, משנ"ב ד-ה, וביה"ל ד"ה ויש]

תהליך החימוץ, קיים רק בדגן, ולכן אין איסור אכילת חמץ בפסח אלא בחמשת מיני הדגן (ראה לעיל), ולא באורז, תירס, כוסמת, וכל סוגי הקטניות. אולם, מנהג בני אשכנז מימות עולם שלא לאכול בפסח אורז וקטניות, דהיינו, כל סוגי הגרגירים והזרעונים המשמשים למאכל אדם. ונהגו איסור הן בתבשיל העשוי מהן, והן בקמח ובמאפים המיוצרים מהם; וכן בשמן המופק מהם. וישנן שלוש סיבות לאיסור זה: 1. מצוי שמתערבים גרגירי

האם מותר לבני אשכנז לאכול בוטנים בפסח?

שקיבלו עליהם בני אשכנז איסור זה, והתגלו רק בדורות שלאחר מכן, וכגון שעועית. והמנהג להחמיר, אך יש מהפוסקים שמצרפים טעם זה להקל, וכגון בנוגע לבוטנים - שישנם חילוקי מנהגים אם מותר לבני אשכנז לאוכלם בפסח; והמתירים הקלו בכך הן משום שלא שייכים בהם הטעמים לאיסור הקטניות (ראה לעיל), והן משום שלא היו בשעת קבלת האיסור.

[ביאורים ומוספים דרשו תנג, 6, 10, 11, וראה שם, 7]

כאמור, מנהג בני אשכנז שלא לאכול בפסח אורז וקטניות. ונחלקו הפוסקים האם מנהג זה הוא רק כאשר הם במצב שאילו היו דגן היו מחמיצים, וכגון שנשטפו במים; או אף במצב שבו לא היו מחמיצים, כגון בקטנית חיה, או במצה שנאפתה מקמח קטניות (בתהליך שבו נאפית מצה מקמח דגן). ולמעשה, מנהג בני אשכנז שלא לאוכלם בפסח בכל צורה שהיא. ועוד נחלקו הפוסקים, בנוגע לקטניות שלא היו קיימות בשעה

* לא ניתן להגעיל כלים שבלעו איסור ב'חמי האור', דהיינו חום שמקורו באש, ב'חמי טבריה', דהיינו, מי מעינות רותחים שבטבריה, וכיוצא בהם, שמקור חומם הוא השמש ולא האש.
* לכתחילה יש להגעיל כלים במים בלבד, ובדיעבד, אם הגעילו כלי בנוזלים אחרים, לכתחילה יש לשוב ולהגעילו, אך בדיעבד, אם בישלו בו, או בפסח, שבו לא ניתן להגעיל כלי מחמץ, ניתן להקל.
* בהגעלת כלים, אין להכניס אל המים כלים רבים בבת אחת באמצעות רשת כאשר הם נוגעים זה בזה, משום שאנו חוששים שבנקודת המגע בין הכלים לא ירתחו המים כנדרש.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

בעלי מניות של חברה המחזיקה בחמץ בפסח - האם צריכים למכור את מניותיהם לפני פסח?

החמץ.

ולפיכך, המחזיק במניות כאלו, צריך להכלילן במכירת החמץ לגוי. ולמרות שלפי החוק מכירת המניות אפשרית רק באמצעות העברת הרישום על שם הקונה; מאחר ואין עצה אחרת ל'ביעור' המניות, ניתן להקל כדעת הסוברים שלמכירת חמץ די בקנין החל לפי דיני התורה.

[ביאורים ומוספים דרשו תמ, 13]

ישראל המחזיק במניות של חברה המנוהלת בידי גויים, אשר מחזיקה ברשותה חמץ בפסח - יש אומרים שמכיון שאין בסמכותו לעשות מאומה בחמץ, (כשאינו בעל שליטה בחברה), אינו נחשב כבעלי החמץ, ואין עליו חובה לבערו. אולם, יש אומרים שהואיל ולבעלי המניות יש סמכות מסוימת ביחס לחברה, המכונה 'בעלות מוגבלת', ואילו יתאגדו רובם יחד, תחייב החלטתם את מנהלי החברה - הרי הם נחשבים כבעלי

הלוח היומי

ג' בשבט | רבי יעקב ישעיה ב"ר ברוך יהודה בלוי זצ"ל, בעל פתחי חושן, ברית יהודה, חובת הדר, חנוך לנער, נתיבות שבת ועוד

יארצייט:

שנ"א: רבי יוסף ב"ר מרדכי גרשון כץ זצ"ל, אב"ד ור"י בקרקוב, בעל שו"ת שארית יוסף.
תרכ"ה: רבי משה יהודה לייב ב"ר בינימין בייניש זילברברג זצ"ל, מקוטנא-פולין, בעל זית רענן.
תרצ"ו: רבי יוסף ב"ר מנחם קאליש זצ"ל, מאמשינוב.
תש"א: רבי משה ב"ר חיים הלוי סולובייצ'יק זצ"ל, בעל חידושי הגר"מ הלוי.
תשמ"א: רבי שמואל דוד ב"ר שלום שאול הכהן מונק זצ"ל, רב הקהילה החרדית בחיפה, בעל פאת שדך, שיח שדך.
תשנ"ט: רבי שלמה יהודה ב"ר נתן טאגער זצ"ל, בעל מים מדליו, על הרי בתר.
תשע"ג: רבי יעקב ישעיה ב"ר ברוך יהודה בלוי זצ"ל, בעל פתחי חושן, ברית יהודה, חובת הדר, חנוך לנער, נתיבות שבת ועוד.

מדוע החמירה כל כך התורה בעוון לשון הרע

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

הלא ראויה כלפי אנשים, בוודאי יכעס עליו אביו מאד, ויענישהו על כך בחומרה, ומי גרם לכל זה? המספר. וכן הוא הענין בדבור לשון הרע, שהרי הקב"ה אוהב את ישראל שהם בניו, ואף שידע מעשיהם, אעפ"כ מתנהג עמהם בחסד ורחמים מרוב אהבתו אליהם, אבל אם יבוא אליו המקטרג [שהתעורר מחמת שסיפרו לשון הרע] ויאמר עד כמה גרועים מעשיהם של בניך, יהיה חייב להענישם, אבל יתגבר בו הקפדה ושנאה למי שעורר את המקטרג, מדוע גרם בסיפורו זה שצריך לכעוס על בניו, בהתבוננו שאין כוונתו כלל לתועלת אלא לקנטר ולבזות חברו, ולכך לא ירצה להצילו מצרותיו.

כותב ה'חפץ חיים' בהקדמה, כי נראה פשוט שהטעם שהחמירה התורה כל כך בעוון לשון הרע הוא, משום שמעורר בזה הרבה את המקטרג הגדול על כלל ישראל, ועל ידי זה הורג כמה אנשים בכמה מקומות, וכמו שכתב הזהר הקדוש בפרשת פקודי.

בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים על כך מה שכתב ה'חפץ חיים' בספר שמירת הלשון (ח"א שער הזכירה פ"ב), שאדם המדבר לשון הרע ומעורר קטרוגים על ישראל, הקב"ה מקפיד עליו ואינו רוצה להצילו מצרותיו. והמשיל זאת לאדם שמרוב אהבתו לבנו מחפה עליו אף שמתנהג שלא כשורה, אמנם אם יבואו אנשים ויספרו לו על קלקולי בנו והתנהגותו

הג"ר אריה פינקל סיפר ששמע מאדם גדול שהיה אצל ה"חזון איש" ושמע ממנו שאמר: "אשרי אדם שאף פעם לא פגע באף אחד ורק רומם את רוחו. אין לשער ואין לתאר שלא יהיה לו שום דין למעלה אחרי שיגיע למלך מלכי המלכים, כיון שהוא משמח את בניו של הקב"ה, אז הוא חביבו של אבינו שבשמים!"

(אריה ישאג מדות עמ' ג)

נזהר שלא לפגוע ולא לגרום שום צער ליהודי שהרי אין לתאר את האושר שיהיה לנו בשמים אם נזכה לשמח את בניו של הבורא